

2022/0269(COD)

19.7.2023

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saajad: rahvusvahelise kaubanduse komisjon ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega keelatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul (COM(2022)0453 – C9-0307/2022 – 2022/0269(COD))

Arvamuse koostaja (*): Mounir Satouri

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Sunniviisilise töö kasutamise vastu võitlemine ja selle kaotamine on lahutamatu osa Euroopa Liidu pühendumisest inimõigustele ja töötajate õigustele. Seda rõhutati ka 2021. aasta Euroopa Liidu olukorra kõne ajal kui laiemat ELi eesmärki ülemaailmse õiglase ülemineku saavutamisel.

Sunniviisilise või kohustusliku töö kõigi vormide kasutamise keelamist käsitletakse inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse üliolulise normina. On mitmeid rahvusvahelisi ja Euroopa õigusakte, eelkõige ILO konventsioonid nr 29 (sealhulgas selle protokoll) ja nr 105 ning ELi põhiõiguste harta, milles keelatakse ühemõtteliselt sunniviisiline töö. Lisaks võttis EL 2020. aastal nõukogus vastu võetud ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga aastateks 2020–2024 kohustuse edendada lapstööjõu kasutamise suhtes täisleppimatuse poliitikat ja kaotada sunniviisiline töö, toetada töötajate õigusi ELi kaubandussuhetes ning edendada hoolsuskohustust ülemaailmsetes tarneahelates ning ratifitseerida ILO sunniviisilise töö protokoll.

Sellest normatiivsest raamistikust hoolimata on nüüdisaegne orjandus ja sunniviisiline töö viimastel aastatel kasvanud. ILO hinnangul elas 2021. aastal kogu maailmas 49,6 miljonit inimest nüüdisaegses orjuses; neist 27,6 miljonit inimest tegid sunniviisilist tööd, sealhulgas vähemalt 11,8 miljonit naist ja tütarlast.

Seepärast kutsus Euroopa Parlament 2022. aasta juunis üles looma õigusakti, millega keelustatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud või transporditud toodete import ja eksport. Septembris 2022 avaldas Euroopa Komisjon ettepaneku keelata sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul. Määrusega kehtestatakse normid, millega keelatakse ettevõtjatel lasta liidu turule ja teha liidu turul kättesaadavaks või eksportida liidu turult sunniviisilise töö tulemusena valminud tooteid.

Arvamuse koostaja peab Euroopa Komisjoni ettepanekut kiiduväärseks ja käesoleva arvamuse projektiga püütakse ettepanekut tugevdada, tagamaks, et määrusega aidatakse kaasa sunniviisilise töö tõhusale kaotamisele kogu maailmas ja ELis.

Selleks et tagada sidusus rahvusvaheliste standarditega, on arvamuse koostaja püüdnud viia määruses sätestatud sunniviisilise töö mõiste kooskõlla asjakohaste ILO õigusaktide, suuniste ja otsustega. ILO ei keela mitte ainult sunniviisilist tööd tootmises, vaid ka selliste teenuste osutamisel, mida saab osutada ka piiriülevalt. Samuti on oluline rõhutada väga selgelt, et transport ja ladustamine on sektorid, mis peaksid kuuluma määruse kohaldamisalasse, kuna neis sektorites esineb sunniviisilise tööga seoses suur haavatavus.

Arvamuse koostaja eesmärk on ka kõrvaldada märkimisväärne lünk Euroopa Komisjoni ettepanekus, soovitades artiklit õiguskaitsevahenditele juurdepääsu kohta. Ühegi määruse jõustamine ei saa olla tõhus, kui ei ole tagatud, et ohvristatud töötajatel on juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile. Käesoleva määruse keskmes peavad olema ohvrite huvid. Eriti kui tegemist on konkreetsete suure riskiga valdkondadega, kus esineb süstemaatilisi ja laialt levinud sunniviisilise töö juhtumeid, tuleb järgida sunniviisilise töö olemasolu eeldust, et aidata pädevatel asutustel juhtumitega tõhusalt toime tulla. Arvamuse koostaja soovib ka tugevdada liidu võrgustiku rolli, et aidata liikmesriikide pädevatel asutustel koordineerida ja teha koostööd ning võtta keskne roll kaebuste esitamise kontaktpunktina.

Läbipaistvus ja teave on määruse jõustamise olulised vahendid ning seepärast on sunniviisilise töö riskinäitajate andmebaas ülimalt oluline. Arvamuse koostaja on veendunud, et on oluline, et komisjon saaks tugineda kodanikuühiskonnalt ja ametiühingutelt saadud teabele, et teave oleks kättesaadav ka üldsusele ning et andmebaasis esitataks loetelu konkreetsetest geograafilistest suure riskiga piirkondadest või riikidest, kus sunniviisilise töö tavad on süsteemsed ja laialt levinud.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutavatel rahvusvahelise kaubanduse komisjonil ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Nagu on kinnitatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (edaspidi „ILO“) sunniviisilise töö konventsiooni nr 29 (edaspidi „ILO konventsioon nr 29“) 2014. aasta protokollis preambulis, on sunniviisiline töö inimväärikuse põhimõtte ja põhiõiguste raske rikkumine. ILO kuulutas põhiõiguste valdkonna põhimõtteks kõrvaldada kõik sunniviisilise või kohustusliku töö vormid. ILO käsitab ILO konventsiooni nr 29, konventsiooni nr 29 2014. aasta protokollis ja ILO konventsiooni nr 105 sunniviisilise töö kaotamise kohta (edaspidi „ILO konventsioon nr 105“) ILO põhikonventsioonidena¹⁶. Sunniviisiline töö hõlmab **mitmesuguseid sunniviisilise töö tavasid, mille puhul teevad tööd või osutavad teenust isikud, kes ei ole vabatahtlikult selleks soovi avaldanud**¹⁷.

Muudatusettepanek

(1) Nagu on kinnitatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (edaspidi „ILO“) sunniviisilise töö konventsiooni nr 29 (edaspidi „ILO konventsioon nr 29“) 2014. aasta protokollis preambulis, on sunniviisiline töö inimväärikuse põhimõtte ja põhiõiguste raske rikkumine, **aitab kaasa vaesuse püsimisele ja takistab inimväärse töö saavutamist kõigile**. ILO kuulutas põhiõiguste valdkonna põhimõtteks kõrvaldada kõik sunniviisilise või kohustusliku töö vormid. ILO käsitab ILO konventsiooni nr 29, **sh** konventsiooni nr 29 **täiendavat** 2014. aasta protokollis, **sunniviisilise töö täiendavate meetmete soovitus nr 203** ja ILO konventsiooni nr 105 sunniviisilise töö kaotamise kohta (edaspidi „ILO konventsioon nr 105“) ILO põhikonventsioonidena¹⁶ **ning annab soovitusi sunniviisilise töö tõkestamiseks, kõrvaldamiseks ja heastamiseks**^{16a}. Sunniviisiline töö hõlmab **tööd või teenistust, mida tehakse või osutatakse kogu väärtusahelas ja mida nõutakse mistahes isikult ükskõik missuguse karistusega ähvardades ja milleks see isik ei ole ennast vabatahtlikult pakkunud**¹⁷. **ILO ja ÜRO andmetel esineb rohkem sunniviisilist tööd teatavates**

tootmissektorites, nagu töötlemine, põllumajandus, rõivatööstus ja kalandus, ning teatavates teenindussektorites, nagu transport, ladustamine ja logistika, koristamine ja hooajatöö^{17a}. See määratlus kehtib töö või teenuse kohta, mida nõuavad valitsused ja riigiasutused, samuti eraõiguslikud asutused ja üksikisikud. ILO on välja töötanud mitmeid näitajaid, mida kasutatakse sunniviisilise töö juhtumite tuvastamiseks ja märkimiseks, nagu ähvardused ja tegelik füüsiline ja seksuaalne vägivald, haavatavuse kuritarvitamine, töö- ja elutingimuste kuritarvitamine ning ületunnitöö, pettus, liikumise piiramine või töökohale või piiratud alale sulgemine, eraldamine, võlaorjus, palga kinnipidamine või ülemäärased palgakärped, passi ja isikutunnistuse äravõtmine või ametivõimudele ülesandmisega ähvardamine, kui töötajal on ebaseadusliku sisserändaja staatus^{17b}. Sunniviisiline töö on väga sageli seotud vaesuse ja diskrimineerimisega. Krediidi ja võlaga manipuleerimine kas tööandjate või värbamisagentide poolt on endiselt peamine tegur, mis seab haavatavad töötajad sunniviisilise töö lõksu^{17c}. Euroopa Inimõiguste Kohus on korduvalt leidnud, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 4 kohaselt muutub esmane nõusolek ja vabatahtlikkus tühiseks, kui tegemist on haavatavuse kuritarvitamisega^{17d}. ILO järelevalveorganite hinnangul ei ole vangide töö, sealhulgas see, kui seda tehakse eraettevõtjate jaoks, iseenesest sunniviisiline töö, tingimusel et seda tehakse vabatahtlikkuse alusel, kinnipeetava kasuks ja see on ligilähedane vaba töösuhte tingimustele. Kogukondlik töö kui alternatiivne karistus vangistusele peaks alati olema avalikkuse üldistes huvides ja riigid ei tohiks seda mingil juhul kuritarvitada süüdimõistetud alandamise või tema väärkuse võtmise vahendina^{17e}. Juhtudel, kui töö või

<https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--en/index.htm>.

¹⁷ ILO sunniviisilise töö määratlus kooskõlas ILO 1920. aasta sunniviisilise töö konventsiooniga (nr 29): mis on sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus? (sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus) (ilo.org).

teenistus määratakse töötaja haavatavuse ärakasutamise kaudu karistusega ähvardades, ei pea selline ähvardus toimuma karistuse vormis, vaid võib esineda ka õiguste või hüvede kaotamisena.

<https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--en/index.htm>.

^{16a} ILO sunniviisilise töö täiendavate meetmete soovitus, 2014.

¹⁷ ILO sunniviisilise töö määratlus kooskõlas ILO 1920. aasta sunniviisilise töö konventsiooniga (nr 29): mis on sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus? (sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus) (ilo.org).

^{17a} UNODC (ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo), „Global Report on Trafficking In Persons“ (Inimkaubanduse üleilmne aruanne) 2020,

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf

ILO (Rahvusvaheline Tööorganisatsioon), „Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage“ (Kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud: sunniviisiline töö ja sundabielu), 2022,

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipecc/documents/publication/wcms_854733.pdf

ILO (Rahvusvaheline Tööorganisatsioon), „Profits and Poverty: The Economics of Forced Labour“ (Kasum ja vaesus: sunniviisilise töö majanduslikud aspektid) 2014,

<https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public>

[/---ed_norm/---
declaration/documents/publication/wcms_243391.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_243391.pdf)

17b

[https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---
declaration/documents/publication/wcms_203832.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_203832.pdf)

17c ILO, „Profits and Poverty: The economics of forced labour“ (Kasum ja vaesus: sunniviisilise töö majanduslikud aspektid):

[https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---
declaration/documents/publication/wcms_243391.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_243391.pdf)

7d Euroopa Inimõiguste Kohus, Chowdury jt vs. Kreeka (21884/15) ning Zoletic jt vs. Aserbaidžaan (20116/12) kohtuasjad.

17e

[https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---
relconf/documents/meetingdocument/wcms_089199.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_089199.pdf), lk 27

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Sunniviisilise töö kasutamine on maailmas levinud. 2021. aastal tegi sunniviisilist tööd hinnanguliselt 27,6 miljonit inimest¹⁸. Haavatavatel ja tõrjutud ühiskonnarühmadel on eriti suur oht olla survestatud sunniviisilist tööd tegema. Isegi kui sunniviisilise töö tegemist ei nõua riik, on see sageli teatavate ettevõtjate heade juhtimistavade puudumise tagajärg.

Muudatusettepanek

(2) Sunniviisilise töö kasutamine on maailmas levinud. 2021. aastal tegi sunniviisilist tööd hinnanguliselt 27,6 miljonit inimest¹⁸. Haavatavatel ja tõrjutud ühiskonnarühmadel, **nagu naised, lapsed, etnilised vähemused, puuetega inimesed, madalamad kastid, põlisrahvad ja hõimurahvad, sisserändajad (eriti kui nad on dokumentideta või ebakindla staatusega või osalevad mitteametlikus majanduses)**, on eriti suur oht olla survestatud sunniviisilist tööd tegema. Isegi kui sunniviisilise töö tegemist ei nõua riik, on see sageli teatavate ettevõtjate

heade juhtimistavade puudumise tagajärg ning näitab riigi suutmatust jõustada (eriti haavatavate ja marginaliseeritud rühmade) sotsiaal- ja tööõigusi. Sunniviisiline töö võib aset leida ka ametiasutuste vaikiva nõusoleku tulemusena. Sunniviisilise töö tegijatest on 11,8 miljonit naised ja tüdrukud. Üle 3,3 miljoni sunniviisilise töö tegijatest on lapsed. Aastatel 2016–2021 kasvas sunniviisilise töö tegijate hinnanguline arv 2,7 miljoni võrra^{18a}. Võõrtöötajad, kes ei ole seadusega kaitstud või ei saa oma õigusi kasutada, puutuvad kokku suurema sunniviisilise töö ohuga kui muud töötajad. ILO andmetel on 15 % täiskasvanud sunniviisilise töö tegijatest ründajad^{18b}. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet on leidnud, et see kehtib ka Euroopa Liidus. Kuritahtlikud tööandjad kasutavad võõrtöötajate nõrka positsiooni, et sundida neid töötama lõputute tundide eest ilma palgata või väikese palga eest, sageli ohtlikes tingimustes ja ilma seadusega nõutud minimaalse ohutusvarustusega^{18c}. Valdav enamus sunniviisilisest tööst leiab aset erasektoris, eelkõige sunniviisilise tööalase ärakasutamise kujul (17,3 miljonit inimest), mis moodustab 86 % kõigist sunniviisilise töö juhtumitest^{18d}. Käesolevast määrusest tulenevad ettevõtjate kohustused peaksid olema etteaimatavad ja selged, et tagada täielik ja tõhus kohustuste täitmine ning toetada sunniviisilise töö kaotamist.

---

¹⁸ 2021. aasta kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ippec/documents/publication/wcms_854733.pdf.

---

¹⁸ 2021. aasta kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ippec/documents/publication/wcms_854733.pdf.

^{18a} 2021. aasta kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ippec/documents/publication/wcms_854733.pdf.

[ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf](#)

18b 2021. aasta kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud,
https://www.ilo.org/wcmstp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

18c

<https://fra.europa.eu/en/content/protecting-migrant-workers-exploitation-fra-opinions>

18d 2021. aasta kaasaegse orjanduse üleilmsed hinnangud,
https://www.ilo.org/wcmstp5/groups/public/---ed_norm/---ipec/documents/publication/wcms_854733.pdf

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2a) ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo on jõudnud järeldusele, et Hiina Rahvavabariik on pannud toime tõsiseid inimõiguste rikkumisi uiguuride ja muude valdavalt moslemi kogukondade suhtes, mida Hiina Rahvavabariik nimetab Xinjiangi Uiguuri autonoomseks piirkonnaks. Need hõlmavad laagrites ja muudes kinnipidamisasutustes toime pandud piinamist, seksuaalset vägivalda, väärkohtlemist, sunniviisilist ravi, samuti sunniviisilist tööd ja teateid kinnipeetud isikute surmajuhtumite kohta.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

(3) Sunniviisilise töö kaotamine on liidu prioriteet. Inimväärikuse austamine ning inimõiguste universaalsus ja jagamatus on kindlalt ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artikliga 21. Euroopa Liidu põhiõiguste harta **artikli 5 lõikes 2 ja** Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 4 on sätestatud, et kellelki ei tohi nõuda sunniviisilist või kohustuslikku töötamist. Euroopa Inimõiguste Kohus on korduvalt tõlgendanud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 4 selliselt, et sellega nõutakse liikmesriikidelt, et nad karistaksid mis tahes isiku hoidmist Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 4 kirjeldatud olukorras ning esitaksid selle eest tulemuslikult süüdistuse¹⁹.

(3) **Liidu eesmärk on olla vastutustundliku äritegevuse ning äritegevuse ja inimõiguste üleilmne juht. Sunniviisilise või kohustusliku töö kõigi vormide kasutamise keeldu peetakse rahvusvahelise õiguse kohustuslikuks normiks^{18a}, millest ei ole lubatud ühtki erandit.** Sunniviisilise töö kaotamine on seega liidu prioriteet, **mis tuleneb muuhulgas liidu põhimõtetest ja inimõigustega seotud rahvusvahelistest kohustustest.** Inimväärikuse austamine ning inimõiguste universaalsus ja jagamatus on **samuti** kindlalt ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artikliga 21. **Sunniviisilise töö, sealhulgas laste sunniviisilise töö kasutamise ärahoidmine ja kaotamine on liidu väliskaubandus- ja -majandussuhete eeltingimus.** Euroopa Liidu põhiõiguste harta **artikkel 5 keelab sõnaselgelt orjanduse, sunduse, sunniviisilise ja kohustusliku töötamise ja inimkaubanduse, ning** Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 4 on sätestatud, et kellelki ei tohi nõuda sunniviisilist või kohustuslikku töötamist. Euroopa Inimõiguste Kohus on korduvalt tõlgendanud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 4 selliselt, et sellega nõutakse liikmesriikidelt, et nad karistaksid mis tahes isiku hoidmist Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 4 kirjeldatud olukorras ning esitaksid selle eest tulemuslikult süüdistuse¹⁹. **Põhiõiguste harta artiklis 31 tunnustatakse iga töötaja õigust tema tervist, turvalisust ja väärikust toetavatele headele ja õiglasele töötingimustele ning artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Euroopa sotsiaalharta (1961) ja muudetud Euroopa sotsiaalharta (1996) kohustavad lepinguosalisi kaitsma tõhusalt töötajate õigust teenida endale elatist vabalt valitud kutsealal. Samuti on Euroopa Parlament**

mõistnud oma resolutsioonides kindlalt hukka sunniviisilise töö ja kutsunud üles keelustama sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted, eriti seoses Hiina Rahvavabariigi (HRV) tavadega^{19b}.

---

¹⁹ Nt punktid 89 ja 102 kohtuasjas Siliadin vs. Prantsusmaa või punkt 105 kohtuasjas Chowdury jt vs. Kreeka.

---

^{18a}

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/DOCUMENTS/Publications/slaveryen.pdf>

¹⁹ Nt punktid 89 ja 102 kohtuasjas Siliadin vs. Prantsusmaa või punkt 105 kohtuasjas Chowdury jt vs. Kreeka.

^{19b} *Euroopa Parlamendi 6. juuni 2022. aasta resolutsioon uue kaubandusalase õigusakti kohta, mis käsitleb sunniviisilise töö abil valminud toodete keelustamist; Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon sunniviisilise töö ja uiguuride olukorra kohta Xinjiangi Uiguuri autonoomses piirkonnas.*

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Kõik liikmesriigid on ratifitseerinud ILO põhikonventsioonid, mis käsitlevad sunniviisilist tööd ja lapstööjõudu²⁰. Neil on seega õiguslik kohustus tõkestada sunniviisilise töö kasutamist, see kõrvaldada ja anda sellest ILO-le korrapäraselt aru.

Muudatusettepanek

(4) Kõik liikmesriigid on ratifitseerinud ILO põhikonventsioonid, mis käsitlevad sunniviisilist tööd ja lapstööjõudu²⁰. Neil on seega õiguslik kohustus tõkestada sunniviisilise töö kasutamist, see kõrvaldada ja anda sellest ILO-le korrapäraselt aru. ***Süüski on liikmesriike, kes ei ole veel ratifitseerinud ILO konventsiooni nr 29 protokoll, vaatamata nõukogu otsustele, mis kutsuvad liikmesriike üles ratifitseerima ja rakendama^{20a}. ILO hinnangul on liidus 880 000 sunniviisilise töö ohvrit, sellele lisandub sunniviisiline töö, mis on muu hulgas seotud liidu impordiga mujalt maailmast^{20b}. Samuti esineb jätkuvalt puudujäke ILO põhikonventsioonide***

rakendamisel^{20c}. On vaja, et liikmesriigid rakendaksid täielikult ILO põhikonventsioone ja võtaksid õigesti üle kõik liidu õigusaktid, mille eesmärk on võidelda sunniviisilise töö, tööõiguste rikkumiste ja inimkaubanduse vastu, et jõustada mis tahes sunniviisilist tööd kasutava toote või teenuse impordi- ja ekspordikeeld. Käesoleva määruse eesmärk on näha liikmesriikidele ette õiguslik kohustus tõkestada sunniviisilise töö kasutamist, see kõrvaldada, pakkuda ohvritele kaitset ning juurdepääsu õiguskaitsevahenditele ja tõhusatele heastamismeetmetele, nagu hüvitamine, ning karistada artikli 6 lõikes 4 osutatud otsuste täitmata jätmise eest. ILO sõnul on üks peamisi poliitilisi prioriteete sunniviisilise tööga tegelemisel endiselt heastamine. Sellega seoses on ILO konventsiooni nr 29 protokollis sätestatud, et kõigil sunniviisilise töö ohvritel, sõltumata nende viibimisest riigi territooriumil või nende sealsest õiguslikust seisundist, peaks olema juurdepääs sobivatele ja tõhusatele heastamismeetmetele, nagu hüvitamine. ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete kolmandas sambas on sätestatud, et heastamine on põhiõigus, mis võib seisneda vabandamises, vara tagastamises, rehabiliteerimises, rahalises või mitterahalises hüvitises, karistuslikus sanktsioonis (kas kriminaal- või haldussanktsioonid, nt trahvid) või kahju ärahoidmises näiteks ettekirjutuste või mittekordumise tagatiste kaudu.

20

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/publication/wcms_195135.pdf

---

20

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/publication/wcms_195135.pdf

20^a Nõukogu 10. novembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/2071, millega antakse liikmesriikidele luba ratifitseerida Euroopa Liidu huvides Rahvusvahelise

Tööorganisatsiooni 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokoll selle artiklite 1–4 osas seoses õigusosalast koostööd kriminaalasjades käsitlevate küsimustega, (ELT L 301, 18.11.2015, lk 47) ja nõukogu 10. novembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/2037, millega antakse liikmesriikidele luba ratifitseerida Euroopa Liidu huvides Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokoll sotsiaalpoliitikaga seotud küsimuste osas (ELT L 298, 14.11.2015, lk 23).

*^{20b} ILO 2012. aasta sunniviisilise töö üleilmne hinnang:
https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-brussels/documents/genericdocument/wcms_184975.pdf*

^{20c} ILO järelevalveorganite kommentaarid sunniviisilise töö konventsioonide kohaldamise kohta leiate aadressilt (<https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:20010:::NO::>)

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Liit *soovib* oma poliitikameetmete ja seadusandlike algatuste abil *kaotada* sunniviisilise töö kasutamise. Liit edendab hoolsuskohustust kooskõlas rahvusvaheliste organisatsioonide (sh ILO, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (edaspidi „OECD“) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (edaspidi „ÜRO“)) kehtestatud rahvusvaheliste suuniste ja põhimõtetega, et tagada, et sunniviisilisel tööel ei ole kohta liidus asutatud ettevõtjate väärtusahelates.

Muudatusettepanek

(5) Liit *peab* oma poliitikameetmete ja seadusandlike algatuste abil *tugevdama jõupingutusi* sunniviisilise töö kasutamise *kaotamise nimel. Lapstööjõu ja sunniviisilise töö kaotamine on olemuslikult seotud inimväärsuse töötingimuste, sotsiaalkaitse, sotsiaalse dialoogi, ühinemisevabaduse, kollektiivlühirääkimise, organiseerimisõiguse ja kollektiivsete meetmete võtmise õiguse ning kestliku äritegevuse edendamisega. Sunniviisilise töö kaotamine ei tähenda esimese*

abinõuna ärisuhte lõpetamist. Liit edendab hoolsuskohustust, **muu hulgas jõustatavate õigusaktidega,** kooskõlas rahvusvaheliste organisatsioonide (sh ILO, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (edaspidi „OECD“) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (edaspidi „ÜRO“)) kehtestatud rahvusvaheliste suuniste ja põhimõtetega, et tagada, et sunniviisilisel tööl ei ole kohta liidus asutatud ettevõtjate väärtusahelates **ega kaupades ja teenustes, mis tehakse liidu turul kättesaadavaks. ILO suunistes^{1a} on esitatud põhjalik teave, vahendid ja andmekogu, et võidelda täiskasvanute ja laste sunniviisilise töö vastu, ning sektoripõhised suunised, mida tuleks arvesse võtta ettevõtjate enda tegevuse ja väärtusahelatega seotud riskide tuvastamisel. Sunniviisilise töö kaotamisele suunatud õigusaktide ja poliitika rakendamisel peaks liit tegema asjakohased andmed ilma põhjendamatu viivitusega avalikult kättesaadavaks. Sunnitöö vastu tõhusaks võitlemiseks on ülioluline kindlaks teha toote päritolu, ladustamis- ja transpordipunktid ning väärtusahelas olevad ettevõtjad. Sellega seoses on tolliasutustelt saadav teave otsustava tähtsusega riskinäitajad, kuna sunniviisilist tööd kasutatakse igas maailma piirkonnas. Kõige rohkem on sunniviisilise töö tegijaid Aasias, samas moodustab sunniviisiline töö elanikkonnast kõige suurema osa Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas^{1b}.**

---

^{1a} https://ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms182096.pdf

^{1b} Hõlmab järgmisi riike ja territooriume: Bahrein, Iraak, Jordaania, Kuveit, Liibanon, okupeeritud Palestiina alad, Omaan, Katar, Saudi Araabia, Süüria Araabia Vabariik, Araabia Ühendemiraadid ja Jeemen, ILO

2021. aasta kaasaegse orjanduse
üleilmsed hinnangud:
https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipecc/documents/publication/wcms_854733.pdf

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5a) Käesoleva määrusega luuakse täiendav majanduslik vahend sunniviisilise töö ärahoidmiseks ja kaotamiseks kogu maailmas, keelates sunniviisilise töö kasutamise abil valminud tooted või osutatavad teenused. Lisaks nendele majanduslikele vahenditele on liidul üksteist täiendavad õigusaktid, et täita oma kohustusi iga inimese inimväärikuse kaitsmisel ja sunniviisilise töö, sealhulgas sunniviisilise lapstööjõu algpõhjustega tegelemisel, nagu majanduslik eksploatatsioon, vaesus, süsteemne diskrimineerimine ning seaduslike ja inimväärsede tööandeteede puudumine; ettevõtja tasandil sisaldavad need tootmiskuludest madalamaid hindu, inimväärsed ja äraelamist võimaldava töötasu puudumist ning üldisemalt ettevõtjate ebaausaid ostutavasid^{1a}.

1a

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---ipecc/documents/publication/wcms_854733.pdf ja <https://respect.international/wp-content/uploads/2018/06/The-Global-Business-of-Forced-Labour-Report-of-Findings-University-of-Sheffield-2018.pdf>

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5b) *Sunniviisilise tööga võitlemiseks on hädavajalik sidusrühmade mõtestatud kaasamine. See hõlmab ettevõtjate ja asjaomaste sidusrühmade kaasamist eesmärgiga mõista, kuidas nende tegevus mõjutab asjaomaste sidusrühmade huve. See hõlmab ka pädevate asutuste kontakteerumist sidusrühmadega enne sidusrühmi mõjutada võivate otsuste tegemist ja sidusrühmade huvide arvessevõtmist. See hõlmab ka kogu sellise teabe õigeaegset esitamist, mida kõik asjaomased sidusrühmad vajavad, et teha teadlik otsus selle kohta, kuidas otsus võiks neid mõjutada, ning see hõlmab kokkulepitud kohustuste täitmist.*

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17) **Keeld** peaks aitama kaasa sunniviisilise töö kaotamiseks tehtavatele üleilmsetele jõupingutustele. Sunniviisilise töö määratlus peaks seega olema kooskõlas ILO konventsioonis nr 29 esitatud määratlusega. Riigiasutuste rakendatav sunniviisilise töö määratlus peaks olema kooskõlas ILO konventsiooniga nr 105, millega keelatakse konkreetselt sunniviisilise töö kasutamine karistusena poliitiliste seisukohtade väljendamise eest, majandusarengu eesmärgil, töödistsipliini vahendina, karistusena streikidel osalemise eest või rassilise, usulise või muu diskrimineerimise meetodina³¹.

(17) **Turukeeld, mis võimaldab keelata sunniviisilise töö abil valminud toodete ja teenuste impordi ja ekspordi**, peaks aitama kaasa sunniviisilise töö kaotamiseks tehtavatele üleilmsetele jõupingutustele. Sunniviisilise töö määratlus peaks seega olema kooskõlas ILO konventsioonis nr 29 esitatud määratlusega. Riigiasutuste rakendatav sunniviisilise töö määratlus peaks olema kooskõlas ILO konventsiooniga nr 105, millega keelatakse konkreetselt sunniviisilise töö kasutamine karistusena poliitiliste seisukohtade väljendamise eest, majandusarengu eesmärgil, töödistsipliini vahendina, karistusena streikidel osalemise eest või rassilise, usulise või muu diskrimineerimise meetodina³¹. **ILO**

konventsiooni nr 182 (mis käsitleb lapsele sobimatut tööd ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatut keelustamist) artikli 3 punkt a viitab kõigis vormides orjapidamisele ja orjapidamisega sarnasele tegevusele, nagu laste müümine või nendega kaubitsemine, võlaorjus ja pärisorjus ning sunniviisiline või kohustuslik töö, sealhulgas laste sunniviisiline või kohustuslik värbamine relvakonfliktis kasutamiseks. ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga keelatakse puuetega inimeste sunniviisiline töö ja nõutakse, et puuetega inimesed oleksid sunniviisilise või kohustusliku töö eest teistega võrdsetel alustel kaitstud. Võrdse kohtlemise põhimõtet tuleks kohaldada ka kaitstud töökodades. Kui tooted või teenused, mis pärinevad käesoleva määruse artikli 11 kohases andmebaasis loetletud geograafilistest piirkondadest, tootmiskohtadest või teatud sektorite majandustegevusest konkreetsetes piirkondades, kus kasutatakse süsteemselt ja ulatuslikult sunniviisilist tööd, peaksid pädevad asutused eeldama, et need on toodetud või osutatud sunniviisilist tööd kasutades. Sellistel juhtudel peaks asjaomane ettevõtja tõendama, et tema toode või teenus toodeti või osutati ilma sunniviisilist tööd kasutamata, ning artikli 6 lõike 4 kohase otsuse puhul, et igasugune sunniviisilise töö kasutamine on heastatud. Kõigil juhtudel peaksid pädevad asutused tagama, et tõendamiskoormus ei oleks ebaproportsionaalselt suur. Komisjon peaks pärast asjaomaste ekspertidega, sealhulgas ILO, OECD, Euroopa välis teenistuse, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna kaasamist tegema jõupingutusi sunniviisilise töö lõpetamiseks, esitades käesoleva määruse artikli 11 kohases andmebaasis korrapäraselt ajakohastatud teavet sunniviisilise töö riskide kohta konkreetsetes geograafilistes piirkondades, tootmiskohtades ja teatud

*sektorite majandustegevuses
konkreetsetes piirkondades. Andmebaas
peaks olema selge ja läbipaistev, et
ettevõtjad, eelkõige VKEd ja
mikroettevõtjad, saaksid kasutada
andmeid oma hoolsuskohustuse
täitmiseks. Sellised andmed peaksid olema
avalikkusele vabalt ja hõlpsasti
kättesaadavad, vormingus, mis on
juurdepääsetav ka puuetega inimestele, ja
kõigis liidu töökeeltes.*

---

³¹ Mis on sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus? (sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus) (ilo.org) ning selles osutatud ILO konventsioonid nr 29 ja nr 105.

---

³¹ Mis on sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus? (sunniviisiline töö, kaasaegne orjandus ja inimkaubandus) (ilo.org) ning selles osutatud ILO konventsioonid nr 29 ja nr 105.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) „sunniviisiline töö“ – ***sunniviisiline või kohustuslik töö, nagu on määratletud*** Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta konventsiooni (sunniviisilise töö kohta, nr 29) ***artiklis*** 2, sh sunniviisiline lapstööjõu kasutamine;

Muudatusettepanek

(a) „sunniviisiline töö“ – ***igasugune töö või teenistus, mida nõutakse mis tahes isikult ükskõik missuguse karistusega ähvardades ja milleks see isik ei ole ennast vabatahtlikult pakkunud, kooskõlas*** Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1930. aasta konventsiooni (sunniviisilise töö kohta, nr 29) ***artikliga*** 2, sh sunniviisiline lapstööjõu kasutamine; ***seejuures võib sunniviisilist tööd esineda kogu väärtusahelas;***

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) „riigiasutuste rakendatav sunniviisiline töö“ – sunniviisilise töö kasutamine, ***nagu on kirjeldatud*** Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1957. aasta konventsiooni (sunniviisilise töö kaotamise kohta, nr 105) ***artiklis*** 1;

Muudatusettepanek

(b) „riigiasutuste rakendatav sunniviisiline töö“ – sunniviisilise töö kasutamine:

i) poliitilise sunni või hariduse vahendina või karistusena selliste poliitiliste arvamuste olemasolu või väljendamise eest, mis on ideoloogiliselt vastandlikud väljakujunenud poliitilisele, sotsiaalsele või majanduslikule süsteemile;

ii) tööjõu mobiliseerimise ja kasutamise meetodina majandusarengu eesmärgil;

iii) töödistsipliini vahendina;

iv) streigis osalemise eest karistusena;

v) rassilise, sotsiaalse, rahvusliku või usulise diskrimineerimise vahendina;

kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1957. aasta konventsiooni (sunniviisilise töö kaotamise kohta, nr 105) ***artikliga*** 1;

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) „sunniviisilise tööga seotud hooldsuskohustus“ – ettevõtjate tegevus, mille eesmärk on rakendada kohustuslikke nõudeid, ***vabatahtlikke suuniseid***, soovitusi või tavasid ***liidu turul kättesaadavaks tehtavate või eksporditavate*** toodete puhul sunniviisilise töö kasutamise kindlaks tegemiseks, tõkestamiseks, ***leevendamiseks ja*** kaotamiseks;

Muudatusettepanek

(c) „sunniviisilise tööga seotud hooldsuskohustus“ – ettevõtjate tegevus, mille eesmärk on rakendada kohustuslikke nõudeid ***kooskõlas liidu ja kohaldatavate riiklike õigusaktidega***, soovitusi või tavasid ***kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, eelnevat täiendavaid vabatahtlikke suuniseid*** toodete ja ***teenuste*** puhul sunniviisilise töö kasutamise kindlaks tegemiseks, tõkestamiseks, kaotamiseks ***ja heastamiseks, kusjuures sunniviisilise töö***

kaotamine ei tähenda esimese abinõuna ärisuhte lõpetamist;

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) ÜRO, ILO, OECD või muu asjaomase rahvusvahelise organisatsiooni hoolsuskohustuse suunised või soovitused;

Muudatusettepanek

(c) ÜRO, ILO, OECD või muu asjaomase rahvusvahelise organisatsiooni, ***samuti sotsiaalpartnerite*** hoolsuskohustuse suunised või soovitused, ***eelkõige nende suunised ja soovitused, mis on seotud geograafiliste piirkondade, tootmiskohtade või teatud sektorite majandustegevusega konkreetsetes piirkondades, kus kasutatakse süsteemselt ja ulatuslikult sunniviisilist tööd;***

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 10a

Heastamine

- 1. Kui artiklit 3 on rikutud, tagavad liikmesriigid ohvritele juurdepääsu õiguskaitsevahenditele ja tõhusale heastamisele.***
- 2. Pärast artikli 6 kohase keelustamisotsuse langetamist määravad pädevad asutused pärast koostööd ohvrite ja muude asjaomaste sidusrühmadega, nagu ohvrite esindajad, töötajate esindajad ja ametiühingud, valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühiskond, hüvitusmeetmed. Ettevõtjad töötavad asjaomaste pädevate asutuste abiga välja ka meetmed edasise kordumise vältimiseks.***

3. Artikli 6 kohaselt tehtud keelustamisotsuse tühistamiseks tuleb pädevale asutusele esitada tõendid heastamise kohta.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 10b

Samaväärne kohustus, mis tuleneb muudest asjakohastest liidu õigusaktidest
Kui ettevõtja on muudest asjakohastest liidu õigusaktidest tulenevate samaväärsete kohustuste kohaselt juba täielikult täitnud oma kohustuse sunniviisilist tööd seoses uurimise all olevate toodete või teenustega tuvastada, ära hoida, kaotada ja heastada, esitatakse pädevatele asutustele teave selliste võetud meetmete kohta. Sellise teabe esitamist käsitatakse käesoleva määruse alusel ettevõtja kohustuse täitmisena anda teavet sunniviisilise tööga seotud selliste toimingute kohta. Ettevõtjad jätkavad koostööd pädevate asutustega kogu artiklite 4–6 kohase uurimis- ja otsustusmenetluse jooksul ning annavad vajaduse korral lisateavet.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Sunniviisilise töö ohuga piirkondade **või** toodete andmebaas

Sunniviisilise töö ohuga piirkondade, toodete **või teenuste** andmebaas

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon **kasutab asutuseväliste ekspertide abi, et luua hinnanguline, mitteammendav, kontrollitav** ja korrapäraselt ajakohastatud **andmebaas**, milles on esitatud teave sunniviisilise töö ohu kohta konkreetsetes geograafilistes piirkondades **või** konkreetsete toodete puhul, sh riigiasutuste rakendatava sunniviisilise töö kohta. Andmebaas põhineb artikli 23 punktides a, b ja c osutatud suunistel ning asjasse puutuvatel asutusevälistel teabeallikatel, muu hulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt ja kolmandate riikide ametiasutustelt.

Muudatusettepanek

1. Komisjon **loob pärast konsulteerimist asjaomaste ekspertidega, sealhulgas ILO, OECD, Euroopa välisteenistuse, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega, hinnangulise, mitteammendava, tõenditel põhineva** ja korrapäraselt ajakohastatud **andmebaasi**, milles on esitatud teave sunniviisilise töö ohu kohta konkreetsetes geograafilistes piirkondades **ja tootmiskohtades ning teatud sektorite majandustegevuses konkreetsetes piirkondades** konkreetsete toodete **ja teenuste** puhul, sh riigiasutuste rakendatava sunniviisilise töö kohta.

Komisjon ja artikli 12 kohaselt määratud pädevad asutused eeldavad, et tooted või teenused, mis on pärit geograafilistest piirkondadest, tootmiskohtadest või teatud sektorite majandustegevusest konkreetsetes piirkondades, mille kohta on andmebaasis loetletud süstemaatilised ja laialt levinud sunniviisilise töö tavad, on toodetud või osutatakse sunniviisilise töö abil. Asjaomane ettevõtja peab tõendama, et tema toode või teenus toodeti või osutati ilma sunniviisilist tööd kasutamata. Eelduse rakendamiseks sisaldab andmebaas spetsiaalset loetelu koos tõenditel põhineva teabega.

Kõigil juhtudel tagavad pädevad asutused, et tõendamiskoormus ei oleks ebaproportsionaalselt suur.

Andmebaas põhineb artikli 23 punktides a, b ja c osutatud suunistel, **mis peaks olema kõikehõlmav ja välja antud viivitamata hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**, ning asjasse puutuvatel asutusevälistel teabeallikatel, muu hulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt ja kolmandate riikide ametiasutustelt, **nagu Euroopa**

*Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riigid
või kandidaatriigid, samuti
sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond.*

*Andmebaas peab olema selge ja
läbipaistev, et ettevõtjad, eelkõige VKEd ja
mikroettevõtjad, saaksid kasutada
andmeid oma hoolsuskohustuse
täitmiseks. Sellised andmed peavad olema
avalikkusele vabalt ja hõlpsasti
kättesaadavad, vormingus, mis on
juurdepääsetav ka puuetega inimestele.
Andmebaasi lisatakse tolliasutustelt
saadud teave asjaomaste toodete või
teenuste kohta, nagu päritolu ning
ladustamis- ja transpordikohad.*

*Komisjon tagab, et andmebaas on
kasutajasõbralik ega tekita ettevõtjatele
tarbetut halduskoormust.*

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*1a. Andmebaas sisaldab ka
ajakohastatud loetelu ettevõtjatest ning
toodetest või teenustest, mida artikli 6
lõike 4 kohased otsused mõjutavad.*

*Andmebaasis kajastub põhjendamatu
viivitusega ka ettevõtja, toote või teenuse
kustutamine sellest. Kõik pädevate
asutuste tehtud varasemad turukeelud ja
tühistamisotsused arhiveeritakse.*

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Võrgustikku hakkavad kuuluma iga
liikmesriigi pädevate asutuste esindajad,

2. Võrgustikku **organiseerib ja juhib
komisjon ning sinna** hakkavad kuuluma

komisjoni esindajad ja vajaduse korral tollide eksperdid.

iga liikmesriigi pädevate asutuste esindajad, komisjoni esindajad ja vajaduse korral tollide eksperdid.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Võrgustikus osaleb vaatejana üks
Euroopa Parlamendi määratud sõltumatu
ekspert.***

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 2 – lõik 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Liidu tasandi sektoriülesed
sotsiaalpartnerite organisatsioonid võivad
määrata võrgustiku vaateajatena neli
esindajat, kes esindavad võrdselt
ametiühinguid ja tööandjate
organisatsioone.***

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 2 – lõik 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Vajaduse korral võidakse kutsuda
vaateajatena osalema ka järgmised
sidusrühmad:***

- Euroopa Tööjõuameti esindajad;***
- Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti
esindajad;***
- liidu delegatsioonide ja liidu muude***

asjaomaste organite esindajad;
– kolmandate riikide ametiasutuste esindajad;
– Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide, siseturul osalevate riikide või kandidaatriikide esindajad;
– kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad ja muud asjaomased eksperdid.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) korraldada ühisuurimisi;

Muudatusettepanek

(b) korraldada ühisuurimisi *nii liidus kui ka kolmandates riikides, kui asjaomased ettevõtjad annavad selleks oma nõusoleku ning liikmesriiki või kolmandat riiki, kus uurimine toimub, on sellest ametlikult teavitatud ja ta ei ole vastuväiteid esitanud;*

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ba) *volitada uurima ja jälgima laialt levinud ning süsteemsete sunniviisilise töö tavade olukordi;*

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) *aidata kaasa suuniste väljatöötamisele*, et tagada käesoleva

Muudatusettepanek

(d) *töötada välja suunised*, et tagada käesoleva määruse tulemuslik ja ühtne

määruse tulemuslik ja ühtne kohaldamine;

kohaldamine **ning jälgida selle kohaldamist, tuvastades kõik kõrvalekalded ja aidates kaasa nende lahendamisele;**

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ea) jagada teavet, sealhulgas sunniviisilise töö algpõhjuste kohta, ning anda komisjonile ja teistele asjaomastele liidu asutustele soovitusi sunniviisilise töö tavade avastamise korral;

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) edendada pädevate asutuste ja tollide koostööd ning eksperditeadmiste ja parimate tavade jagamist.

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 28

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt f a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(fa) edendada koostööd ning eksperditeadmiste ja parimate tavade vahetamist kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja muude osalejatega;

Muudatusettepanek 29

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt f b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(fb) jälgida sunniviisilise töö
heastamist;**

Muudatusettepanek 30

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt f c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(fc) jälgida üldsuse huvides kasutamise
eesmärgil niisuguste toodete
ümbersuunamist, mille vabasse ringlusse
lubamisest või eksportimisest keelduti;**

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 3 – punkt f d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(fd) luua kontaktpunkt, et pakkuda
võimalust teavitada artikli 3 väidetavatest
või kahtlustatavatest rikkumistest ja
kehtestada järeelmeetmed, et hõlbustada
koordineerimist kogu konsulteerimise
ajal.**

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Komisjon toetab ja ergutab täitevasutuste koostööd võrgustiku kaudu **ning osaleb võrgustiku koosolekul.**

4. Komisjon toetab ja ergutab täitevasutuste koostööd võrgustiku kaudu.

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõige 4 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Komisjon tagab võrgustiku sekretariaadi
ja asjakohased ressursid, et tagada
võrgustiku tõhus toimimine kooskõlas
selle eesmärkidega.***

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Sunniviisilise töö tulemusena valminud toodete keelamine liidu turul
Viited	COM(2022)0453 – C9-0307/2022 – 2022/0269(COD)
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	INTA IMCO 6.10.2022 6.10.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	EMPL 6.10.2022
Kaasatud komisjonid – istungil teada andmise kuupäev	16.3.2023
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Mounir Satouri 30.11.2022
Artikkel 58 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	16.3.2023
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	26.4.2023
Vastuvõtmise kuupäev	18.7.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 –: 0 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Ralf Seekatz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andrey Novakov, Helmut Scholz

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
ID	Dominique Bilde
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Sautouri

0	-

6	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Jörg Meuthen

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu